

Type: EM-05.52

HAND-COORDINATION TESTER

KÉZ-KOORDINÁCIÓ VIZSGÁLÓ

Type: EM-05.52

A munkalélektani vizsgálatokról általában

A munkalélektani vizsgálatok között jelentős szerepet játszanak a képesség-, illetve alkalmasság-vizsgálatok.

Az alkalmasság-vizsgálatok célja annak megállapítása, hogy a vizsgálati személy egy munkakör követelményeinek tartósan, egészség károsítása nélkül meg tud-e felelni, s ott képes-e hatékony munkát végezni.

A kérdés megválaszolása sok esetben csak komplex módon lehetséges. Ennek egy részét képezik azok a tesztek és próbák, melyek a vizsgálati személy feladatmegoldó és manipulatív tevékenységét vizsgálják.

Az alkalmasság-vizsgálatnál két megközelítési lehetőség kínálkozik.

Az egyik, amikor az idegrendszer bizonyos (minél jobban elkülönített) részfunkcióit vizsgáljuk, vagy a munkahelyi követelményekhez hasonlóhelyzetet teremtünk.

A fenti két megközelítésben van bizonyos fokú ellentmondás: minél komplexebb a helyzet, annál nagyobb valószínűséggel adhatunk pontos jóslást a várható viselkedésről, ugyanakkor annál kisebb a kijelentések érvényességi köre.

Az ellentmondás feloldható, ha a komplex helyzetekben mutatott viselkedést a részeredmények egymásközi, valamint más mérések eredményeivel történő összehasonlításával rész-funkciókra vezetjük vissza (pl. látás által vezérelt mozgás, látásélesség vizsgálat, összetett motoros reakció, egyszerűbb motoros válaszok) és így például megmondható, hogy mi okozta az esetleges gyengébb teljesítményt.

Rendeltetés és felhasználási terület

A Kéz-koordináció vizsgáló egy motoros funkciókat vizsgáló, egyetlen egységből álló, formatervezett műszer.

Produktiófelülete alkalmas az idegrendszer egyes részfunkcióinak vizsgálatára komplex feladathelyzetekben.

Az általános célú felhasználás mellett, számos munkakörben kifejezetten munkapróbaként alkalmazható.

A vizsgálati adatokból információt kapunk az optomotoros bimanuális mozgásreguláció, a finom, manipulatív tevékenység, a munkamozdulatok szabályozottsága, a frusztrációtűrési és bizonyos személyiségjegyek egyénre jellemző szintjéről.

Az eszközzel történő vizsgálat kétségtelenül **komplex** feladathelyzetnek tekinthető.

Bizonyos munkakörökben kifejezetten munkapróbaként alkalmazható, például a hagyományos szerszámgépeknél, ahol az előretolás meghatározása hasonlóan forgómozgásra tevődik át.

Ilyen feladathelyzetnek tekinthető többek között, például a kézi kerékkal történő, látási információkra (pl. műszerleolvasás) alapozott szabályzó tevékenység.

Ugyanakkor a tevékenységet elsősorban jellemző forgatómozgás számos manipulatív tevékenység alkotóeleme, akárcsak a látás, mint elsődleges információhordozó által történő vezérlés.

A műszerrel való vizsgálat során a két beavatkozó kerékkal végzett manipulatív tevékenység olyan motoros válasz, amelyben a két kéz folyamatos, de változó ritmussal vesz részt.

A befutandó pályára és a mozgatott golyó helyzetére vonatkozó információt a látórendszer szolgáltatja.

A látórendszer helyzet-meghatározási (lokalizációs) és sebességérzékelési mechanizmusai különböző neurofiziológiai alapokon nyugszanak.

A mozgásérzékelés küszöbfeltétele több tényezőből tevődik össze, egyfelől a mozgás sebességének meg kell haladnia egy bizonyos minimális (retinán mért) távolságot, azaz egy minimális látószöveget, másfelől a mozgás sebességének meg kell haladnia egy bizonyos küszöbértéket (ennek felső határa is van, de ez esetünkben lényegtelen), továbbá a mozgásnak egy küszöbidőn túl kell tartania.

A mozgásszervezés szempontjából gyakorlatilag csak az első két kritérium érdekes.

A feladat elvégzése során azonban nem csupán azt kell érzékelni, hogy a golyó mozog, hanem azt is, hogy milyen sebességgel.

A tengelyekre merőleges fordulókban a megfelelő kéz tevékenységének iránya is megváltozik.

A mozgás-koordináció finomságát igen nagy mértékben befolyásolja a rendszeres finom manipulatív tevékenység is, különösen a hasonló jellegű munka, mint pl. a hagyományos esztergálás.

A feladatvégzés során a készülék rögzíti a vizsgálat idejét, a letérések számát és idő összegét letéresi tartományonként (kis mértékű és nagyobb mértékű letéresi tartomány).

Néhány fontosabb felhasználási terület:

- előzetes és időszakos munka alkalmassági vizsgálatok végzésekor,
- pályaválasztási tanácsadásban, képességvizsgálatokra,
- többszörösen balesetvesztők vizsgálatához, rehabilitációhoz,
- ipari, közlekedési és egyéb speciális alkalmasság vizsgálatoknál,
- diagnosztikai eszközként a klinikai (neurológiai, pszichiátriai) gyakorlatban,
- általános lélektani vizsgálatokhoz,
- pedagógiai-pszichológiai kutatás területén, pl. a mozgástanulás vizsgálatához,
- műszaki pszichológiai kutatásokhoz,
- sportpszichológiai vizsgálatokhoz.